

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

هفته‌نامه بخش ویژه قلعه‌ها

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

پانزدهمین جشنواره
هنرهای
تجسمی
فجر

♦ ناشر: مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر

♦ زیر نظر: سید عباس میرهاشمی

♦ سردبیر: علیرضا کیوانی نژاد

♦ تحریریه: سارا صادقی، مریم حضرتی، رعنا حسینی، مریم

پرورش، محمد سلطانی، رضا تقوی و حسین مرادی

♦ صفحه‌آرا و طراح گرافیک: بهار خرسند

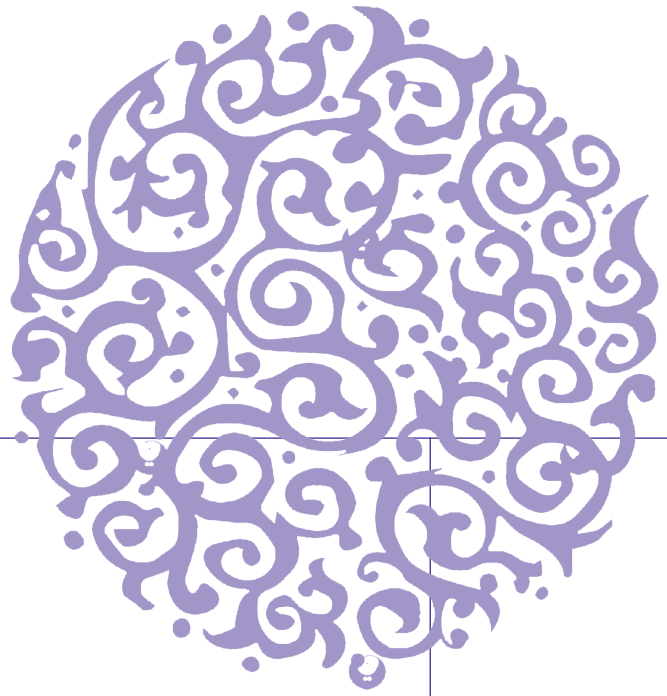
♦ عکاسان: ضیا کاتابیری، سمیه ارزانی

♦ لیتوگرافی، چاپ و صحافی: آندیا گرافیک

بهمن ۱۴۰۱

fajrtajasomi.ir

فهرست

- ۳.....♦ سرمقاله: واقعا خوش درخشیدند.....
- ۵.....♦ گفت‌وگو: هنرمندان باید با زبان هنر کار کنند.....
- ۱۰.....♦ یادداشت: عظمت نگاه ایرانی.....
- ۱۱.....♦ یادداشت: اهمیت ویژه کاریکاتور.....
- ۱۳.....♦ یادداشت: هویت ایرانی اسلامی.....
- ۱۴.....♦ گزارش تصویری: صبا به روایت تصویر.....
- ۱۶.....♦ گفت‌وگو: بر هویت ایرانی تاکید داشتیم.....
- ۱۹.....♦ یادداشت: نگاه ویژه به جشنواره.....
- ۲۰.....♦ گفت‌وگو: طیف وسیع مضامین و تکنیک‌ها.....
- ۲۴.....♦ یادداشت: آینده روشن حوزه خوشنویسی.....
- ۲۵.....♦ گفت‌وگو: جوان‌ها اهل توسعه و قلم هستند.....
- ۲۷.....♦ یادداشت: به کارگیری خلاقیت و تکنیک.....
- ۲۸.....♦ یادداشت: سطح کیفی خوب نگارگری.....

سرمقاله

واقعا خوش درخشیدند

♦ محمد حبیبی ♦
مدیرعامل انجمن انقلاب و دفاع مقدس

می‌خواهم صحبت‌م را با اشاره به این نکته شروع کنم که میزان تلاشی که دست‌اندرکاران پانزدهمین جشنواره تجسمی فجر امسال داشتند با توجه به شرایط خاص ما، نسبت به گذشته بسیار چشمگیر بود. به نظر من جشنواره تجسمی فجر امسال از تئاتر و سینما بیشتر درخشید چون در آثاری که در نمایشگاه به نمایش درآمدند، این مهم را به وضوح دیدیم. در مراسم افتتاحیه هم خدمت دوستان رسیدیم و آثار را از نزدیک دیدم و به قطعیت رسیدم که آثار خیلی خوبی به جشنواره ارسال شده است.

در مجموع فکر می‌کنم انتظار و توقعی که وجود داشت برآورده شد و تلاش بچه‌های دست‌اندرکار تجسمی فجر و اعضای دبیرخانه به نظرم دست‌مریزاد دارد. آنها شرایط خوبی را مهیا کردند و در بستر همان شرایط کارهای خوبی وصول شد و قطعا داورها هم، داورها خوبی خواهد شد. این انتظار و توقع بحق جامعه هنری است و مطمئنم مدیران این حوزه از این حق، پاسداری می‌کنند. عزیزان شرکت‌کننده با کار و آثارشان و مسئولان با تلاش‌شان بر این مهم صحنه می‌گذارند که برگزاری مطلوب این جشنواره حقی

است که باید ادا شود و این حق مختص جشنواره تجسمی فجر نیست.

از سوی دیگر امسال شاهد هستیم که بخش قله‌ها هم به جشنواره تجسمی فجر اضافه شده. این ایده و تفکر، بسیار راهگشاست البته نمی‌دانم در آینده چه می‌شود و دبیرکل آینده چه کسی است و چه ایده‌هایی دارد باشد ولی به نظرم اقدام خیلی خوبی بوده که نتیجه‌اش هم خوب می‌شود؛ چون در این بخش شاهد حضور ایده‌های جذاب و تازه‌ای هستیم. علاوه بر بخش قله‌ها که امسال به جشنواره تجسمی افزوده شده بخش طوبای زرین هم هست که مدتی است که وارد جشنواره شده و چون بخش رقابتی است سبب شده بسیاری از آثار منتخب در نمایشگاهی در معرض دید علاقه‌مندان قرار گیرند. افزودن هر دو بخش قله‌ها و طوبای زرین خوب است چون موجب به وجود آمدن فضای رقابتی آثار می‌شود و امسال هم به همین دلیل از این دو بخش استقبال خوبی صورت گرفته است.

افتتاحیه پانزدهمین دوره جشنواره تجسمی فجر اما با توجه به داشته‌ها و شرایط فعلی خیلی خوب برگزار شد. همت دوستان گرانمایه دبیرخانه، خاصه

این یک واقعیت در مدیریت هنری کشور است ولی به هر حال یک اتفاق است که در کشور ما مثل گذشته به حوزه تجسمی توجه نمی‌شود. این ایراد بزرگی است که من هم آن را تایید می‌کنم. متأسفانه اینگونه است ولی نباید این شکلی باشد. باید در مقاطع خاص به هنر تجسمی بیشتر رسیدگی کنند. ولی اینکه کلاً سیاست فرهنگی را به این سمت و سو سوق دهند که این حوزه مغفول واقع شود اشتباه است.

مشاوره گرفتن خیلی می‌تواند کمک حال باشد. در همه برنامه‌ها راهکار خوبی است و فرقی نمی‌کند در کدام حوزه باشد، چه در حوزه سیاست، چه در حوزه اقتصاد و فرهنگ. ما به این مقوله توجه دوچندانی داشته باشیم. در بعضی دوره‌های جشنواره تجسمی فجر حضور جوان‌ها بیشتر است و در برخی حضور آدم‌های حرفه‌ای. البته این امر به سیاست و هدفی بستگی دارد که جشنواره دنبال می‌کند. خب معمولاً جشنواره تجسمی فجر هر مسیری را ترسیم کند هنرمندان هم آن را دنبال می‌کنند. انتخاب آثار هم با توجه به هدف اعلام شده انجام می‌شود، که همیشه حرف اول را زده است. به نظر من جشنواره‌ها فراگیرترند حتی فراگیرتر از گفته‌های استادان. پس به این نتیجه می‌رسیم که برگزاری این جشنواره و جشنواره‌هایی از این دست برای حضور جوان‌هاست نه آدم‌های حرفه‌ای. باید زمینه‌ای فراهم شود که جوانان بتوانند آثار بیشتری خلق کنند و انشاءالله آنطور که در خور است از آنها تجلیل شود. و اما یک واقعیت تلخ در حوزه هنر معمولاً مسئولان اول به سینما می‌رسند بعد به تئاتر و اگر چیزی از بودجه بماند آن را به تجسمی اختصاص می‌دهند. این واقعیت است و گزینه نه می‌خواهم نقد کنم نه اعتراض. همه‌جا اینگونه است متأسفانه در کشور ما هم اینگونه است و این اشتباه است. حتی خود اهل تئاتر و سینما هم این حرف را تایید می‌کنند. ولی در کل باید بگویم جشنواره امسال هنرهای تجسمی فجر به خوبی برگزار شده و استقبال از آن هم خوب بوده و از همین جا به همه عزیزان خسته نباشید می‌گویم ♦

سیدعباس میرهاشمی و سایر عزیزان در برگزاری آن مراسم ستودنی است. در مرحله اجرا و معرفی آثار جشنواره تجسمی فجر هم رویه استاندارد در پی گرفته شد و همان‌طور که پیشتر هم گفته بودم دایره انتخاب آثار هم هوشمندانه بود. تقریباً در همه بخش‌های پانزدهمین دوره جشنواره تجسمی فجر این مورد دایره به نقطه قوت تبدیل شده است. البته در رشته نقاشی نسبت به رشته‌های دیگر آثار کمتری دیده شد یعنی آثار کمتری آمده بود. البته در این مورد هم در دایره‌ها نظر هیئت داوران شرط است و بعید می‌دانم در این حوزه هم مورد خاصی وجود داشته باشد. در طول این جشنواره بارها این سوال را شنیده‌ام که چرا برخی رشته‌ها در قالب یک مجموعه تجمیع شده‌اند. دلایلش شاید این باشد که چون شرایط برخی رشته‌ها یکی است، با هم در نظر گرفته شده‌اند. عکس این موضوع هم صادق است. مثلاً ما می‌توانیم عنوان کلی گرافیک را در نظر بگیریم که در آن پوستر، تایپوگرافی و برخی رشته‌های مرتبط هم وجود دارد، یا می‌تواند در نقاشی به معنای خاص، نگارگری، نقاشی خط و دیجیتال هم باشد. در واقع دوستان ما اینطور برنامه‌ریزی که کرده‌اند. سیاست‌گذاری آن‌ها هم بر همین منوال است. شده برخی اوقات با توجه به شرایط خاص و برخی اوقات هم مستقل اعلام می‌کنند. مثلاً ما در رشته خودمان در سنوات گذشته طراحی را یک هنر مستقل اعلام کرده بودیم ولی در دوره بعد این کار را نکردیم و آن را زیرگروه نقاشی قرار دادیم. البته شرایط و سیاستی دارد که از قانون‌های جشنواره است: نه می‌توان گفت یک اقدام خاص است و نه یک اقدام بد، بلکه بسته به شرایط تصمیم می‌گیرند که به چه شکل از آن استفاده کنند. کشور ما شرایط خاصی دارد که همه هنرمندان و دوستان از آن مستحضر و مطلع هستند. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم باید راهکاری را در نظر بگیرد که در شورای برگزاری جشنواره تجسمی فجر افراد دلسوز و خبره مشغول شوند. الان هم همینگونه است ولی باید بیشتر و بیشتر شود. اینگونه می‌تواند شرایط را رو به بهتر شدن سوق دهند.

گفت‌وگو

طاهر شیخ‌الحکمایی داور بخش حجم تجسمی فجر:

هنرمندان باید با زبان هنرکارکنند

♦ سارا صادقی ♦

طاهر شیخ‌الحکمایی به تعبیر برخی دست‌اندرکاران عرصه مجسمه‌سازی یکی از بهترین‌ها به‌شمار می‌رود. او که استاد دانشگاه تهران است در جشنواره امسال به‌عنوان داور در این بخش حضور فعالی دارد. شیخ‌الحکمایی دبیر بخش حجم هم هست. به این بهانه با او درباره داوری آثار این بخش جشنواره گپ‌زده‌ایم...

♦ داوری‌های بخش حجم چگونه بود؟

داوری‌ها در بخش حجم خیلی خوب بود. سه داور مجسمه‌ساز داشتیم. ما حجم را در حقیقت به‌عنوان زیرمجموعه سفال می‌شناسیم. داوری‌ها با همین سه داور انجام شد و تمام آثار ارسالی را همین سه داور، بررسی کردند.

را رعایت کنند.

♦ چه تعداد شرکت‌کننده در جشنواره تجسمی فجر شرکت کردند؟
حدود ۳۰۰ نفر در این بخش شرکت کردند که از بین آنها ۵۰ اثر انتخاب شد. فکر می‌کنم در مرحله نهایی ۴۲ اثر به نمایشگاه راه یافت.

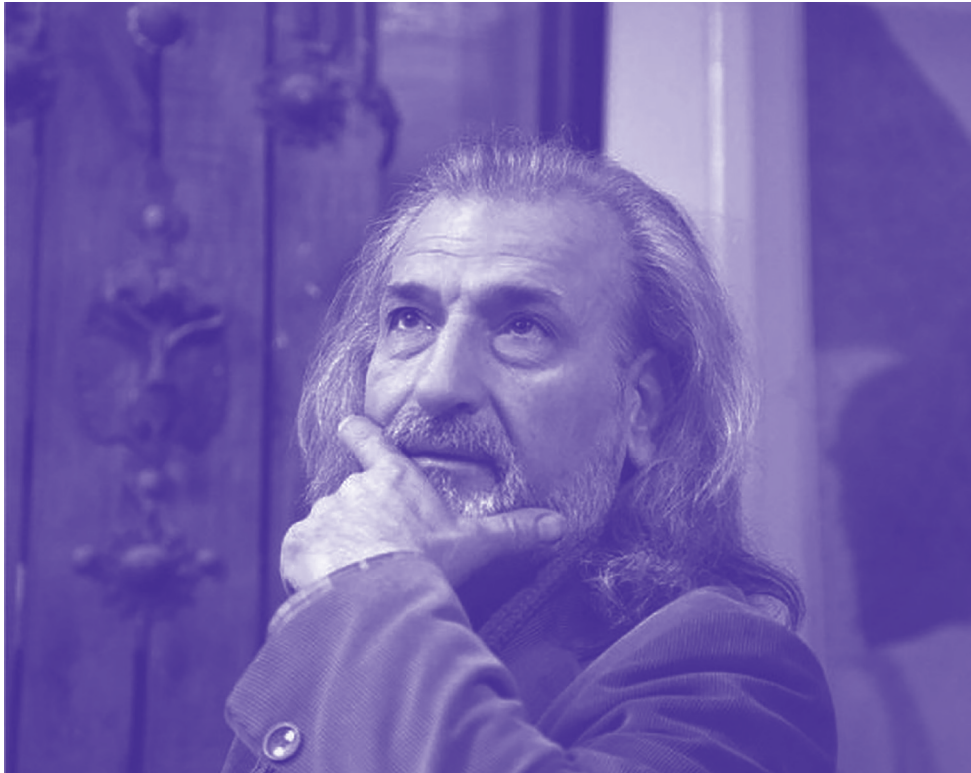
♦ چه مواردی را در داوری این دوره لحاظ کردید؟

جشنواره فجر با بینال‌ها فرق دارد. در بینال‌ها کشف استعدادها خیلی مهم است. در داوری فجر طبیعتاً هر کسی در حوزه خود می‌تواند شرکت کند. این جشنواره جای کشف استعدادها نیست اما در پاسخ به سوال شما باید بگویم نکاتی که داوران در نظر گرفتند، نکات عمومی است که در هنر مجسمه‌سازی باید رعایت شود. به هر حال در آن نوآوری و خیال‌پردازی مطرح است و ضوابطی که در فراخوان قید شده باید مد نظر قرار گیرند. طبیعتاً داوران هم ملزم بودند که آن نکات

♦ طوبای زرین هم که نماد و تندیس این جشنواره است.

بله، جایزه‌ای است که به رشته‌های عرصه تجسمی داده می‌شود، تندیس‌ی که ساخته شده و سال‌های قبل هم طبق روال از آن به‌عنوان نماد و اثر جشنواره استفاده می‌شد. امسال هم همین‌طور است. البته امسال بخش قله‌ها را هم داریم که بحث آن جداست و ما به مفاخر ایران‌زمین باریشه‌های ایرانی می‌پردازیم.

♦ درباره حجم گفتید، اینکه امسال مجسمه‌سازی

نکردند همین موضوع است چون از لحاظ مالی نیاز به پشتیبان دارند. اما بخش دیگر، امتیازی است که این شرکت‌کنندگان دریافت نمی‌کنند. پس آثار باید خریداری شوند. حالا شما فکر کنید اثر مجسمه‌ساز به خانه‌اش برگردد، آن وقت او دچار یاس و ناامیدی می‌شود، چون هم کلی هزینه کرده هم در جشنواره امتیازی دریافت نکرده است. پس باید برنامه‌ریزی کرد که تعدادی آثار خریداری شوند و بخشی از پول مصالح هم داده شود. جایزه خوبی هم بدهند. الان جایزه دوم و سوم ما ۱۰ تومان است که با توجه به تورم و مسایل اقتصادی بنده فکر می‌کنم این مبلغ در مقایسه با یک سکه ناچیز است، چون احتمالاً مجسمه‌ساز ۲۰ میلیون تومان هزینه کرده و حالا ۱۰ میلیون تومان هم می‌خواهد جایزه بگیرد. باید این‌ها را با هم هماهنگ کنیم. به همین دلیل شاید خیلی‌ها در این دوره شرکت کرده‌اند ولی امکان دارد بار دوم رغبتی به حضور نداشته باشند. ضمن اینکه مسائل اجتماعی هم طبیعتاً تاثیرگذار است. معتقدم هنرمندان باید با

به موازات آن جلو رفته است. لطفاً درباره دلیل اتخاذ چنین تصمیمی بگویید و این‌که چرا در کنار مجسمه‌سازی قرار گرفته است. آیا به تنهایی نمی‌توانست بخشی را در جشنواره به آن اختصاص داد؟

فکر می‌کنم در فراخوانی که داده می‌شود باید شرایطی را فراهم کنند که هنرمندان بتوانند خود را با شرایط تطبیق دهند و اگر یک مجسمه‌ساز بخواهد یک کار حجمی را بسازد و با کیفیت خوب راهی رقابتی کند، حداقل شاید حدود ۲۰ میلیون برایش هزینه در پی دارد. این هزینه شامل قالب‌گیری، ریخته‌گری و غیره است. بنابراین باید به این مهم توجه کنیم. به نظر من بهترین جایزه‌ای که می‌توان به یک مجسمه‌ساز داد حمایت مالی از کار او است. برای یک مجسمه‌ساز که می‌خواهد در جشنواره شرکت کند هزینه خیلی مهم است چون مبلغی را صرف حضوراثرش در جشنواره می‌کند. به همین دلیل فکر می‌کنم یکی از علت‌هایی که خیلی از دوستان در جشنواره شرکت

زبان هنر خود را تطبیق دهند و کار کنند و تعطیل هم نشود چون اگر خدای ناخواسته به هر دلیلی رشته‌های هنری تعطیل و کم شود آسیبش واقعا متوجه اجتماع است و قابل تغییر هم نیست. نمونه‌اش این است که در مقطعی برای موسیقی و مجسمه‌سازی دانشجو جذب نمی‌کردیم پذیرش دانشجو نداشتیم. در نتیجه بعد از انقلاب تا سال ۷۱ یعنی حدود ۲۰ سال فارغ‌التحصیلی نداشتیم. شما فکر کنید بعد از ۲۰ سال دانشجو و مدرس نداشتیم و برای همین فاصله بین نسل گذشته این رشته و نسل جدید خیلی زیاد بود که این خود آسیب بزرگی بود که هیچ دلیل و منطقی هم پشت آن نبوده است، چون وقتی دلیلی باشد قابل درک است. به همین دلیل هنرمندان باید توجه داشته باشند که اگر از هر رشته هنری به خصوص هنرهای تجسمی مراقبه و دفاع نکنیم یا فعالیت در عرصه آن را کاهش دهیم، عارضه‌ای حادث می‌شود که قابل جبران نخواهد بود.

♦ چرا در طول سال نمایشگاه‌هایی با این عناوین برگزار نمی‌شود؟

بخشی از فعالیت‌هایی که در عرصه مجسمه‌سازی باید شکل بگیرد و فعال شود مربوط به سفارش‌دهنده‌هایی است که متصل به سیستم دولتی هستند مثلا سازمان زیباسازی شهرداری. این سازمان باید شرایطی را فراهم کند که بینال‌ها به موقع برگزار شوند و در پی آن باید گردهمایی‌های بین‌المللی و داخلی شکل بگیرد که کم و بیش جسته و گریخته با طی سال‌های گذشته با وقفه میسر شده است اما باید این مسئله به یک روال منطقی تبدیل شود. ما باید انگیزه ایجاد کنیم که این انگیزه‌ها در همه عرصه‌ها با عث رشد هنر می‌شود.

♦ به نظر تان انگیزه را چه کسی باید ایجاد کند؟
لازم است کسانی که متولی این امر هستند وظیفه خود را درست انجام دهند و با برگزاری رویدادها و ایجاد بازار فروش، انگیزه ایجاد کنند. با اکثر هنرمندانی

که در ارتباط هستیم می‌دانم که مشغولند ولی شما فکر کنید اگر یک هنرمند مجسمه‌ساز بخواهد نمایشگاه بگذارد و بیست اثر به نمایشگاه بیاورد که دو تای آنها به فروش برسد و هجده تای دیگر را به کارگاه خود برگرداند چقدر از لحاظ هزینه صدمه می‌بیند. پس هنرمندان باید حمایت شوند، باید آثارش خریداری شود و به خانه‌های مردم و گنجینه مجموعه‌داران برود. طبیعتا با چنین کاری، این عرصه رونق پیدا می‌کند و به مجسمه‌ساز کمک می‌کند که دیگر مجبور نباشد علاوه بر کار مجسمه‌سازی برای تامین هزینه‌هایش به کار دیگری هم رجوع کند. با توجه به شرایط امروز تهیه کارگاه یا امکانات آن سخت است، برای همین شهرداری‌ها باید این امکانات را برای هنرمندان به وجود بیاورند چون هنرمندی که تازه فارغ‌التحصیل شده و توان خرید ابزار و ایجاد کارگاه را ندارد نیاز دارد که این امکانات و شرایط در اختیارش گذاشته شود. در بسیاری از کشورهای دنیا این شرایط برای هنرمندان فراهم می‌شود و چون لوازم و ابزار کار را در اختیارشان قرار می‌دهند در عوض اثری را که هنرمند خلق می‌کند از او می‌خرند تا اینجوری کارش رونق پیدا کند. برای همین عرض می‌کنم که باید زمینه را فراهم کنیم تا این اتفاق کم‌رنگ نشود. بخش عمده این کار هم دست خود هنرمندان است. پس سختی‌هایی هم دارد. ما قبلا هم دوران سختی داشته‌ایم. به هر حال باید این اتفاق بیفتد تا این عرصه زنده و پویا باشد و انشالله هنرمندان هم جایگاه خود را پیدا کنند.

♦ به نظر شما مقوله حجم تا چه اندازه در جامعه شناخته شده است؟

قطعا شناخت خوبی نسبت به آن وجود دارد، چون نسبت رشد مجسمه‌سازی به نسبت اوایل انقلاب و قبل از آن بسیار رشد کرده و فضا برای آن باز شده است ولی ایده‌آل نیست. هنوز برای رسیدن به جایگاه متعالی خیلی فاصله داریم. ما در حال حاضر در این حوزه سه دانشگاه داریم. دانشجویمان می‌آیند، آموزش می‌بینند و فعالیت می‌کنند. شما فکر کنید هر سال اگر

آثاری از طاهر شیخ الحکابی

خودش را داشته باشد اما مسئله این است که شرایط ورود و ظهور آثار را به گونه‌ای فراهم کنیم که هنرمند بتواند مثلاً از همه امکانات فضا، نور، رنگ و حجم استفاده کند. باید شرایط خوبی فراهم شود و همه اینها مستلزم هزینه است، وگرنه ایده‌های خوب زیاد است. در حال حاضر هم در دنیا فواصل بین این رشته‌ها کم شده و ایرادی هم ندارد چون به هر حال در بخشی از نمایشگاه‌ها ممکن است تفکیکی وجود داشته باشد ولی در تجسمی چنین نیست. می‌توانند در کنار هم باشند و یکدیگر را تقویت کنند.

این رشته ۵۰ الی ۶۰ نفر فارغ‌التحصیل داشته باشد باید برای آنها بازار کار و تولید ایجاد شود. در جامعه باید فضاهای نمایشگاهی و مجسمه‌سازی وجود داشته باشد که فقط مختص مجسمه‌های شهری نباشد. مجموعه‌داران باید کارهای هنرمندان مختلف را داشته باشند. باید موزه از آثار حجمی هنرمندان پر شود، باید این رونق، بازار و دلایل آن فراهم شود تا هر کدام از رشته‌های هنری به‌خصوص رشته هنرهای تجسمی جایگاه خود را پیدا کند.

♦ چرا جشنواره تخصصی مجسمه‌سازی یا آثار حوزه حجم نداریم؟

رشته‌های هنری در تجسمی به هم نزدیکند، مثلاً ممکن است در یک کار حجم، صوت و نور هم وجود داشته باشد، یعنی لازمه عرضه آن اثر باشد. بنابراین اکنون فاصله بین هنرها کم شده است و آنها می‌توانند مثل یک بافته به هم تنیده شده به هم نزدیک باشند. اشکالی ندارد مثلاً مجسمه‌سازی جشنواره مخصوص

♦ برای پررنگ شدن حضور مجسمه‌سازی پیشنهاد دادید که با ورود به خانه‌ها این هنر بیشتر دیده شود اما با مردم که رویه رو می‌شویم می‌گویند قیمت‌ها سرسام‌آور است. این مشکل را چگونه باید حل کرد؟

شهرداری‌ها، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، متولیان هنر، مجموعه‌داران و موزه‌ها باید با هم

♦ امسال جشنواره تجسمی فجر را نسبت به سال‌های گذشته چطور دیدید؟
به دلایل مختلف ما از کارها توقع بیشتر داشتیم. امیدواریم در عرض این جشنواره با جشنواره‌های دیگر، اتفاقات خوبی بیفتد.

♦ جوانان هم در بخش جشنواره حضور داشتند؟
حرفه‌ای‌ها معمولاً برای کسب جوایز در جشنواره شرکت نمی‌کنند. اینگونه نیست که حرفه‌ای‌های صاحب امضا بیایند و در جشنواره شرکت کنند. جشنواره‌ها برای کسانی است که باید بیایند و خود را محک بزنند. می‌توان از تعدادی از هنرمندانی که کارهای حرفه‌ای می‌کردند دعوت کرد تا در جشنواره حضور یابند چون روی هنرمندانی که دوست دارند شرکت کنند تاثیر می‌گذارد؛ مثلاً اگر تصویری از اثر یک فارغ‌التحصیل رشته مجسمه‌سازی در کتابی چاپ شود باعث تشویق و رشد او می‌شود. اینها به رشد هنرهای تجسمی کمک می‌کند♦

هماهنگ شوند. ما الان هیچ زمینه‌ی فعالیت‌ی برای موزه‌ها نداریم. مثلاً موزه هنرهای معاصر بسته و گریخته کارهایی انجام می‌دهد. باید بازار فروش را فعال کنند تا تعداد تکثیر آثار زیاد شود چون اگر کم باشد چقدر باید تلاش کنند که همه هنرمندان را در برگیرند؟ مثلاً فرض کنید پیشنهاد داده شد که در کنار هنرمندان بین‌المللی، بخش دانشجویی هم باشد. این کار باعث شد دانشجویان بعد از مدتی وارد فضای حرفه‌ای شوند بنابراین برنامه‌ریزی لازم است. باید انجمن‌ها به کمک بیایند، فعالیت کنند، راهکار پیدا کنند و کسانی که مدیریت اقتصاد هنر را بر عهده دارند بنشینند و راهکار بدهند. طبیعتاً مجسمه‌ساز هم کار خود را یاد گرفته و اگر امکانات هم به او داده شود می‌تواند کارش را انجام بدهد. با وجود این فکر می‌کنم می‌شود شرایطی را فراهم کرد که همه هنرها جایگاه خود را پیدا کنند ولی خوب، باید برنامه‌ریزی شود و مدیران لایق و توانمند، آگاه و دوراندیش باید بیایند تا بتوانند مسیر را جلو ببرند.

بدراس

عظمت نگاه ایرانی

♦ علی بحرینی ♦
داور بخش نقاشی

تا مردم گمنام اطراف، در شهر و خانواده‌مان و قله‌های عزت. از جلوه‌های حضور گرفته تا خواری بدخواهان و فتح قله‌های شادی. از پیروزی‌های راهبردی گرفته تا جشن‌های ملی، از جمله موضوعات بخش قله‌های بخش ویژه پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر است. البته هرچند بنده موافق افزودن بخش ویژه جشنواره هنرهای تجسمی فجر هستم اما در آنچه در بخش قله‌ها شاهد بودیم یک بازتعریف و چارچوب مشخص لازم دیدم. به نظرم این بخش در مراحل، تفاوتی با بخش اصلی جشنواره تجسمی فجر نداشت. البته ناگفته نماند که فرصتی بود تا هنرمند بتواند تعداد بیشتری از آثارش را در پانزدهمین دوره از جشنواره تجسمی فجر شرکت دهد. در حالی که اگر این بخش ویژه از جشنواره تجسمی فجر با نگاهی هدفمند و مشخص تبیین می‌شد قطعاً نتیجه مطلوب‌تری در جشنواره تجسمی فجر حاصل می‌شد.

پیشنهاد احتمالی بنده برای بخش قله‌های جشنواره تجسمی فجر می‌تواند این باشد که ما مهم‌ترین رویداد سال را برای این بخش در نظر بگیریم و آن را به عنوان

همانطور که می‌دانید پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر با نمایش آثار منتخب هنرمندان در بخش طوبای زرین (رقابتی)، بخش ویژه با موضوع قله‌ها (رقابتی) و بخش تجسم هنر ویژه‌ی استان‌ها (غیررقابتی) در حال برگزاری است و موضوع جشنواره هم آزاد بوده و در رشته‌های تصویرسازی، خوشنویسی، عکاسی، کارتون و کاریکاتور، طراحی گرافیک، حجم (مجسمه، سرامیک، چیدمان) نقاشی و نگارگری آثار ارزیابی شده است.

بخش قله‌های جشنواره پانزدهم تجسمی فجر، در بخش ویژه جشنواره قرار دارد که به حالت روایتی است، با مضمونی از عظمت ایران و ایرانیان در مقابله با روایت بدخواهان ایران که توسط هنرمندان روایت می‌شود. این قله‌ها کدامند؟ قله‌های پیشرفت و موفقیت. از علم و فن‌آوری گرفته تا صنعت و اقتصاد، قله‌های صبر و پایداری. از شکوه مهر هموطنان گرفته تا چیرگی بر اندوه قهر طبیعت، قله‌های زیبایی. از اقلیم ایران گرفته تا فرهنگ و هنرش، شخصیت‌هایی که بر قله رفیع شرافت ایستاده‌اند. از مشاهیر و مفاخر گرفته

اهمیت ویژه کاریکاتور

◆ مازیار بیژنی
داور بخش کاریکاتور

آثاری که به پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی راه یافته بودند از لحاظ کیفیتی آثار خوبی بودند اما از لحاظ کمیتی به دلیل وجود برخی مسایل این تعداد آثار، قابل توجه نبود. اگر از منظر دیگری هم نگاه کنیم می‌بینیم که از نظر سطح کارها نه خیلی فوق‌العاده‌اند نه خیلی ضعیف بلکه در حد جشنواره‌هایی بود که برگزار می‌شد مثل جشنواره مقاومت و دیگر جشنواره‌ها است و ایده‌هایی هم که ارائه شده بود در حد همین جشنواره بود.

بخش قله‌ها که به پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی افزوده شده کار خوبی بود که در این بخش هر هنرمندی می‌تواند در هر رشته‌ای حالا چه رشته‌های تصویرسازی، حجم (مجسمه، سرامیک و چیدمان) باشد و چه خوشنویسی یا طراحی گرافیک، عکاسی، کارتون و کاریکاتور یا نقاشی و نگارگری، چند اثر را ارائه دهد. این افراد می‌توانند علاوه بر بخش طوبای زرین که اثرشان به آن بخش هم راه پیدا می‌کند سه اثر را به بخش ویژه (قله‌ها) ارسال کنند.

در بخش ویژه (قله‌ها) که موضوع آن روایت هنرمندان

موضوع بخش ویژه جشنواره تجسمی فجر معرفی کنیم. در این صورت دو ویژگی را خواهیم داشت: اول اینکه تکلیف هنرمند را در این بخش مشخص کرده‌ایم و هنرمندان کارهای جدیدی را خلق خواهند کرد و دوم، ما در حوادث جاری کشور سهیم خواهیم بود و قطعاً حرف‌های روزآمدتری ارائه می‌شود.

نقد دوم بنده به بخش قله‌های پانزدهمین دوره جشنواره تجسمی فجر برمی‌گردد به نوع برگزیدگان این بخش (توجه داشته باشیم که بنده جزو موافقان برگزاری و اضافه‌شدن این بخش به جشنواره هستم و آنچه می‌گویم در جهت بهتر شدن کیفیت آن است). ما در رشته‌های مختلف، هنرمند بخش قله‌ها را انتخاب می‌کنیم اما این هنرمند می‌بایست در ادامه ماجرا با همه رشته‌ها به رقابت پردازد که این غیرمنصفانه و غیرتخصصی است. به نظر بنده اگر کسی در یک رشته ویژه هنری برگزیده بخش قله‌های هنرهای تجسمی فجر است نباید با دیگر رشته‌ها رقابت کند بلکه شایسته است هر رشته یک نفر را به عنوان برگزیده این بخش از جشنواره تجسمی فجر معرفی کند. انشاءالله در سال‌های آتی مسئولان امر با نگاهی عمیق‌تر به این موضوع، بخش ویژه جشنواره هنرهای تجسمی فجر را مدیریت کنند◆

است و بیشتر به عظمت ایران و ایرانیان و مبارزه با بدخواهان ایران می‌پردازد، باید بگویم ما شاهد روایت فرصت‌هایی هستیم که مردم مسلمان ما در دل تهدیدها آفریده‌اند و با هر سختی، راه خود را به سمت قله‌ها در پیش گرفته‌اند. معمولاً در جشنواره‌های فجر تعداد شرکت‌کنندگان آماتور بیشتر از حرفه‌ای‌ها است. امسال هم به مانند گذشته تعداد زیادی از کاریکاتوریست‌های حرفه‌ای در پانزدهمین دوره جشنواره تجسمی فجر شرکت نکردند اما در عوض اکثراً استعدادهای جوان در جشنواره حضور داشتند و شاهد این قشر از جوانان بودیم.

متأسفانه جشنواره‌ای مختص کاریکاتور وجود ندارد و تحت لوای هنرهای تجسمی است، در صورتی که برخی حوزه‌های هنری مثل فیلم، مثل انیمیشن، نمایشگاه‌های اختصاصی هم برای خود دارند و دلیل این امر را می‌توان نداشتن متولی عنوان کرد چرا که در شرایط فعلی اگر فیلمی ساخته می‌شود مثلاً پشت آن بنیاد سینمایی فارابی یا خانه سینما است و ارشاد از آن هم حمایت می‌کند. در بحث انیمیشن هم همینطور است و صدا و سیما ورود پیدا می‌کند در حالی که کاریکاتور اسپانسر و متولی ندارد. اگر در حوزه کاریکاتور جشنواره‌ای هم - آن هم به زحمت - برگزار شود، با ریزنی و دوندگی‌های زیادی همراه خواهد بود.

اگرچه بنده تاکنون برگزارکننده چنین رویدادهایی نبوده‌ام ولی در جریان هستم که برگزاری این جشنواره‌ها با سختی‌های فراوانی همراه است و حتی برای گرفتن بودجه جوایز آن هم معمولاً مشکلات و چالش‌های زیادی وجود دارد. متأسفانه توجهی که به هنرهای دیگر چه در شهرداری، چه در فرهنگسراها و حتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی وجود دارد، شامل حال حوزه کاریکاتور نمی‌شود. واقعاً چرایی آن را خودمان هم نمی‌دانیم. البته ما که دست‌اندرکار نیستیم که جواب این سوال را بدهیم اما چیزی که با آن برخورد داشتیم حاکی از آن است که حوزه کاریکاتور به عنوان یک حوزه دسته دوم فرهنگی محسوب می‌شود اما جالب اینجاست که هنر کاریکاتور در دنیا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و جنجال‌هایی هم بر سر آن هست مانند کاریکاتورهای مطبوعاتی که بسیار در دنیا مورد توجه افراد قرار می‌گیرد اما متأسفانه در ایران نسبت به آن قدری کم‌لطفی می‌کنیم و من دلیلش را نمی‌دانم. امیدوارم روزی این مسئله هم حل شود♦

هویت ایرانی اسلامی

♦ محمد خزایی ♦
داور بخش نقاشی

هم آثار خوبی بودند که البته متأسفانه محدود و معدود بودند. افراد حاضر در جشنواره بیشتر به مسئله تکنیک کار توجه داشتند ولی باید بگویم که من جای خالی آموزش صحیح را به وضوح دیدم. آموزش هایی که امروز رایج است در سطح هنرهای تجسمی آکادمیک نیست، یک آموزش سلیقه‌ای است. ولی در لابه‌لای آن‌ها، آثاری هم وجود داشت که از محتوای خوبی برخوردار بودند که آنها اکثراً در این بخش انتخاب شدند. نکته برجسته‌ای که در جشنواره پانزدهم تجسمی فجر وجود داشت و باید به آن اشاره کنم این بود که در جشنواره امسال بخشی از ایده‌ها دارای هویت بودند که مهم‌ترین بخش این قسمت است.

یعنی همان بخشی است که هویت فرهنگی ما را نشان می‌دهد یعنی تقلید و کپی آثار و ایده‌های دیگران نبود بلکه هویت ایرانی و اسلامی را کاملاً نشان می‌دادند برای همین ارزشمند بودند. اتفاقاً هدف بخش قله‌ها همین است که بتواند چنین آثاری را از دیگر آثار متمایز کند. بنابراین فکر می‌کنم افزودن بخش قله‌ها به جشنواره تجسمی فجر ایده خوبی بوده چون بالاخره هر جشنواره‌ای موضوع خاصی را مطرح می‌کند که باید روی آن کار شود، مانور داده شود. این مهم نیازمند مطرح شدن در جشنواره‌ای مثل جشنواره فجر است که خوشبختانه چنین هم شده است. و در پایان باید پیرامون حضور جوانان در جشنواره فجر بگویم که بیشتر جوانان این حوزه با علاقه و جدیت دوچندان در آن شرکت می‌کنند. در جشنواره‌های فجر همان‌طور که عزیزان علاقه‌مند به این حوزه می‌دانند، حرفه‌ای‌ها شرکت نمی‌کنند و این رسم بدی در ایران است که دلیل آن هم مشخص نیست. به نظر من باید دلایل این مسئله را واکاوی کنیم و بفهمیم که چرا چنین اتفاقی به یک رویه تبدیل شده است ♦

همان‌طور که می‌دانید بخش قله‌های جشنواره پانزدهم تجسمی فجر بخش ویژه‌ای است که حالت روایتی از عظمت ایران و ایرانیان در مقابله با روایت بدخواهان ایران دارد. در این بخش فرصت‌هایی که مردم مسلمان ما در دل تهدیدها آفریده‌اند و با هر سختی راهی را به سمت قله‌ها در پیش گرفته‌اند روایت شده است. در حقیقت این بخش توسط هنرمندان روایت می‌شود. وجود بخش قله‌ها در پانزدهمین دوره جشنواره تجسمی فجر موضوع خوبی بود که در جشنواره انتخاب شد، چون در آثار موجود در هنرهای تجسمی باید یک بُعدش معنایی و یک بُعدش مفهومی باشد و تکنیک در آن به تنهایی ارزش ندارد.

برای همین حتماً اثر باید معنا و مفهومی را به مخاطب منتقل کند. از این بابت باید در جشنواره هم بر بخش معنا و هم بر مفهوم آن تأکید شود. در واقع شرکت‌کننده در جشنواره باید خلاقیت به خرج دهد تا بتواند اثر شاخصی خلق کند. در جشنواره هنرهای تجسمی فجر امسال هم آثاری که مورد توجه بخش قله‌ها باشد طبیعتاً وجود داشته. همه کارهای ارائه شده

گزارش تصویر

صبا به روایت تصویر

برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر فرصتی شد برای علاقه‌مندان تا بهترین‌های این حوزه را در گالری صبا تماشا کنند. اگرچه این روزها ترافیک تهران و سردی هوا مزید بر علت شده است تا علاقه‌مندان به سختی خود را به گالری صبا برسانند اما استقبال خوب بازدیدکنندگان نشان از رضایت جمعی مردم و اهل فن داشت، امیدی که می‌تواند در سال‌های بعد نیز راهگشا و دلگرم‌کننده باشد. آنچه در دو صفحه پیش رو می‌بینید روایتی است تصویری از حال و هوای این روزهای گالری صبا...

قلعهها • پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

گفت و گو

گپی با کاظم طلایی دبیر بخش تصویرسازی

برهویت ایرانی تاکید داشتیم

♦ رعنا حسینی ♦

کاظم طلایی متولد ۱۳۴۲ در همدان است. او کارشناسی ارشد پویانمایی (انیمیشن) را از دانشکده هنر (۱۳۷۳) اخذ کرده و پیش از آن نیز مدرک کارشناسی ارتباط تصویری را از دانشکده هنر دانشگاه تهران (۱۳۶۹) دریافت کرده است. او علاوه بر این که مدیر هنری مجلات رشد بوده جوایز بیشماری از جمله لوح تقدیر ششمین جشنواره کتاب کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برای تصویرسازی مجموعه «قصه‌های حسنی»، دیپلم افتخار از ششمین جشنواره کتاب کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برای تصویرسازی کتاب «نقطه طلایی»، دیپلم افتخار از پنجمین جشنواره مطبوعات کودک و نوجوان کانون پرورش برای تصویرسازی جلد مجلات رشد و دیپلم افتخار از هفتمین جشنواره مطبوعات کودکان و نوجوان کانون پرورش، برای صفحه‌آرایی مجلات رشد را در کارنامه کاری اش دارد. ضمناً علاوه بر آن، داوری در چندین جشنواره تصویرسازی کشوری و بین‌المللی را بر عهده داشته است. طلایی هم اکنون دبیر بخش تصویرسازی پانزدهمین دوره جشنواره تجسمی فجر است...

♦ ارزیابی شما از پانزدهمین دوره جشنواره تجسمی فجر چگونه است؟
جشنواره تجسمی فجر در حال حاضر جایگاه معتبری را برای خود کسب کرده و تعالی آن در استمرار آن است. در تصویرسازی هم این اتفاق افتاده است، برای همین هر سال تصویرسازان خودشان را در جشنواره محک می‌زنند. امسال هم آثاری از سراسر نقاط ایران به جشنواره رسید و داوری شد. در دو حوزه کارهای شاخص را انتخاب کردیم. یکی از نکات برجسته این جشنواره این است که گروه‌های سنی با تخصص‌های مختلف شرکت کردند، از حرفه‌ای‌ها گرفته تا دانشجویان، و کسانی که به صورت تجربی

اثر کاظم طلائی

کار کرده‌اند، به جشنواره آثارشان را فرستادند. برخلاف جشنواره‌های دیگر که خیلی تخصصی کار می‌شود در پانزدهمین جشنواره تجسمی فجر این امکان را فراهم کردیم تا شرکت‌کنندگان آماتور هم کارهایشان را بفرستند و خود را محک بزنند و این خیلی خوب است چون فراوانی شرکت‌کنندگان از اقصی نقاط ایران چشمگیر شده است. در این جشنواره هم کارهایی که رسیده بود مثل سال‌های قبل ویژگی‌های خود را داشت یعنی خلاقیت و به روز بودن داشت که خب این‌ها را ما می‌دیدیم، هر چند چون هر فردی می‌توانست فارغ از آماتور یا حرفه‌ای بودن، اثری را بفرستد، حتی شاهد حضور آثار دانشجویی هم بودیم. در چنین شرایطی رقابت برای این گروه‌ها کمی سخت می‌شود. در مجموع هم کارها قابل قبول بود. داوران جشنواره تعدادی از آثار را برای نمایشگاه انتخاب کردند تا علاقه‌مندان کارهای جدید را هم ببینند. همچنین کارهایی که در حد و اندازه ممتازی قرار داشتند به عنوان برگزیده انتخاب شدند که با حساسیت بیشتری در گروه داورى درباره‌شان بحث شد و در نهایت یک اثر به مرحله نهایی راه یافت. خوشبختانه ما جایزه نهایی خواهیم داشت. شما می‌دانید بعضی اوقات به گونه‌ای است که شاید جشنواره‌ها برگزیده‌ای نداشته باشند یا نتوانند نفر اول انتخاب کنند ولی ما در این جشنواره کارهای قابل قبول زیاد بود توانستند توجه داوران را جلب کنند جایزه نهایی خواهیم داشت و از این بابت خوشحال هستیم

او هم استاد دانشگاه است و سال‌هاست که تدریس می‌کند و از باسابقه‌های تصویرسازی است. این سه عزیز داورى این بخش را به عهده داشتند. با توجه به سابقه این عزیزان مشخص است که معیار ما برای انتخاب داوران چه بوده است: هم سابقه تدریس آکادمیک را در نظر داشتیم هم سابقه کار عملی، آن هم در حدى قابل قبول و متعالی.

♦ در جشنواره امسال حرفه‌ای‌ها بیشتر حضور داشتند یا جوانان؟

ما در جشنواره همه نوع قشری داشتیم. در آن محدودیت سنی وجود نداشت. این طبیعی است که حرفه‌ای‌ها شانس بیشتری برای دریافت جایزه داشته باشند. ولی حضور جوانان جویای نام رقابت را برای حرفه‌ای‌ها هم سخت کرد و این مایه مسرت است.

♦ این دوره از جشنواره تجسمی فجر نسبت به دوره‌های قبل چه تفاوتی داشت؟

من فقط می‌توانم باده سال گذشته مقایسه کنم چون در جریان داورى آن سال بودم. وقتی نسبت به آن سال نگاه می‌کنم می‌بینم کارها با توجه به شرایط خاص جامعه - در زمان ارسال آثار- قابل قبول بود. شما می‌دانید که ما در تصویرسازی در جایگاه خوبی قرار گرفته‌ایم. خوشبختانه جوان‌ترها هستند که کار را پیش

♦ معیار انتخاب داوران جشنواره تجسمی فجر چه بود؟

لیدا طاهری یکی از داورانی است که هم تدریس می‌کند و کارهای متأخرش فوق‌العاده است. سید حسام‌الدین طباطبایی هم از داوران مسابقه است که کارهایش زبانزد است و در تصویرسازی، به‌خصوص تصویرسازی ایرانی خیلی کار کرده. همچنین از مهدی نوری هم دعوت کردیم که در کنار ما باشد.

♦ احساس می‌کنید جشنواره تجسمی فجر امسال چه کمبودهایی داشته است؟
بعد از کرونا به خاطر محدودیت‌ها رغبت‌ها کمتر شد ولی اگر همه این‌ها را کنار بگذاریم در بقیه مراحل مشکلی نبود. یکی از کارهای خوب برگزارکنندگان جشنواره جوایزی بود که برای برگزیدگان جشنواره تعیین کردند ولی در مجموع اگر طوری باشد که میزگردها و نقد و بررسی هم در کنار جشنواره تجسمی فجر وجود داشته باشد، مهمانان و استادان پیشکسوت بیایند و حرفه‌ای‌ها هم حرف‌هایی بزنند و پیشنهادها و نظرات خود را ارائه بدهند در مجموع می‌توانیم امیدوار باشیم که در راستای بهبود کیفیت جشنواره تجسمی فجر کمک کند.

♦ آیا در داوری پانزدهمین دوه جشنواره تجسمی فجر آثار و ایده‌های نابی توجه شما را جلب کرد؟
بله. بیش از هر چیز حال و هوای ایرانی در کارها دیده می‌شد، اما حاکم مطلق نبود. الان بسیاری از تصویرگران ما مشق نظری می‌کنند یعنی از فضای مجازی و سرزدن به جشنواره‌ها و تماشای کارهای هنرمندان بزرگ دنیا ایده می‌گیرند و در همین سبک و سیاق کار می‌کنند. بنابراین خلاقیت کمتری در آثارشان دیده می‌شود ولی در جشنواره تاکید داوران بر هویت است که رنگ و بوی ایرانی داشته باشد. بنابراین هنرمندانی که این نکات را در آثارشان رعایت کردند از امتیاز بیشتری برخوردار بودند. پس یکی از اهداف جشنواره توجه به تصویرگران جوان است که بتوانند به هویت ایرانی توجه داشته باشند. در کارهایی که توسط داوران جشنواره تجسمی فجر انتخاب شد این حساسیت وجود داشت.

♦ اضافه کردن بخش قله‌ها چقدر تاثیر داشت؟
در بخش رقابتی طوبی زرین را داشتیم اما امسال بخش قله‌ها هم به جشنواره تجسمی فجر هم اضافه شد. در این بخش شرکت‌کنندگان خود را محک زدند و با کارهای قابل قبولی به رقابت با هم پرداختند.

می‌برند. حرفه‌ای‌ها کمتر کار می‌کنند. طبیعتاً آن‌چه ما در میدان می‌بینیم این است که تعدادی از حرفه‌ای‌ها از تصویرسازی کتاب کودک فاصله گرفته‌اند که علت اصلی آن درآمد کم است به همین جهت به نقاشی روی آورده‌اند و جوان‌ترها به خاطر جذابیت‌های مستتر در تصویرسازی کار را پیش می‌برند. انشالله که شرایطی پیش بیاید که همگان در همین حوزه کار کنند و پس از مدتی سراغ کارهای دیگر نروند. اگر شرایط خوب باشد تصویرسازی ما از همین هم که هست خیلی بهتر می‌شود.

♦ چرا جشنواره تصویرسازی مستقل نداریم؟
تا آنجا که می‌دانم جشنواره هست ولی مخصوص تصویرسازی نیست. به دوستان هم گفته‌ام که آن‌چه را که می‌توانیم برای پیشرفت جشنواره‌هایی از این دست داشته باشیم این است که از داوران خارجی هم دعوت کنیم. حدوداً ۱۰ سال پیش که دبیر جشنواره تجسمی فجر بودم از تصویرسازان و استادان خارجی هم دعوت کردیم که به ایران آمدند و در داوری ما شرکت کردند. زنده‌یاد بهزاد غریب پور هم بود که الان جای او در جشنواره خالی است. در هر صورت اگر شرایط مهیا باشد تصویرگران خارجی هم می‌آیند. آن‌ها علاوه بر اینکه داوری می‌کنند در میزگردها و گفت‌وگوهای دوستانه به انتقال تجربه‌ها هم کمک می‌کنند که اینها خیلی خوب است اما ما متأسفانه امسال این موضوع را نداشتیم.

♦ چه پیشنهادی برای بهتر شدن جشنواره دارید؟
ما باید اول منطقه‌ای و سپس آسیایی و بعد هم بین‌المللی فکر کنیم. یعنی باید پا را فراتر بگذاریم. تصویرگران دنیا می‌دانند که ایران در جایگاه خوبی قرار دارد به همین خاطر همه رغبت خواهند کرد در جشنواره ما شرکت کنند. البته این امر نیاز به دبیرخانه دائمی نیاز دارد و برنامه منظمی را طلب می‌کند که ادامه‌دار باشد. آن موقع می‌توانیم بگوییم که اتفاق خوبی در زمینه تصویرسازی خواهد افتاد.

نگاه ویژه به جشنواره

♦ احمد سلیمانی ♦
داور بخش حجم

جشنواره تجسمی فجر دیدم و در دوالی سه بخش آثار خیلی به دلم نشستند به خصوص بخش نگارگری که فوق العاده بود. البته بخش های دیگر هم آثار درخوری داشت که بنده درباره آنها اظهار نظری نمی کنم.

نکته خیلی مهمی که در جشنواره تجسمی فجر باید به آن توجه شود این است که هزینه ها خیلی بالا رفته است مثلاً دیدم که یک شرکت کننده تابلو را از بیرجند به تهران فرستاده بود. خب این بنده خدا باید کلی هزینه پرداخت کند، ولی اگر برنده نشود و مقام نیاورد، در هر صورت هزینه کرده تا اثرش در جشنواره تجسمی فجر در تهران پذیرفته شود. به همین دلیل انتظار می رود تا به هنرمندان چنین آثاری کمک شود تا هزینه نقل و انتقال آثارشان به شهرستان پرداخت شود؛ یا هر هنرمندی که در جشنواره شرکت می کند مبلغی دریافت کند تا خرج تجهیزات و لوازم را پرداخت کند. به این ترتیب حیثیت کار و جشنواره بالاتر می رود و حتی جشنواره پر رونق تر می شود. به عنوان مثال شهرداری تهران ۹ دوره سمپوزیوم سنگ و چوب و پرتره شهدا را برگزار کرد. به خاطر دارم زمانی که پرتره شهدا را انجام می دادیم چهار دوره شده بود که هر هنرمندی که وارد جشنواره می شد هزینه ای به او پرداخت می کردند. این سبب شده بود که هنرمندان مطرح و توانمند با کارهای خوب در آن جشنواره شرکت کنند.

خب ببینید، هنرمندانی که در این رویدادها شرکت می کنند مبلغ چشمگیری به آنها داده می شود برای همین هنرمندان مطرح هم شرکت می کنند. اگر به جشنواره تجسمی فجر هم چنین نگاهی داشته باشیم مطمئناً کیفیت هنری کارها بالاتر خواهد رفت و قطعاً هنرمندان مطرحی در این رویداد شرکت خواهند کرد ما نباید فکر کنیم که حالا جشنواره ای برگزار می شود که فقط قصدش برگزاری جشنواره است و لا غیر. هدف ما از برگزاری جشنواره بالا بردن هنر معنوی ایران است که این موضوع نیاز به هزینه کردن دارد که متأسفانه این اتفاق هنوز نیفتاده است ♦

جشنواره تجسمی فجر پانزده دوره است که در حال برگزاری است. اساساً تأثیر برگزاری جشنواره فجر بر هنر کشور، مثبت است، و در کنار آن، بخش طوبی زرین که برگزار می شود سبب شده این تأثیر ویژه تر هم دیده شود. بخش قله ها هم چنین فضایی را ایجاد کرده است و باید به آن هم اشاره کنم. من شاهد بودم که هنرجویان و دانشجویان هنرهای تجسمی از این جشنواره استقبال کردند و خیلی خوب هم برگزار شد. جناب سلیمانی هم که با او همکاری داشتم خیلی به این موضوع اعتقاد داشتند. تنها مشکلی که داشتیم این بود که از انتظار داشتیم برخی هنرمندان فارغ از هر نوع نگاهی، در این دوره از جشنواره تجسمی فجر شرکت کنند اما حضورشان قدری کم رنگ شد و من فکر می کنم این مسئله گذرا و موقتی است. جشنواره تجسمی فجر دوباره قوت و اعتبارش را پیدا کرده است و همه زمینه های پیشرفت برای هنرهای تجسمی، موسیقی و سینما به حد اعلی شکل گرفته است ولی به هر صورت هنرمندان ما باید ویژه تر دیده شوند. من آثار را در بخش های مختلف پانزدهمین دوره از

گفت و گو

مسعود شجاعی طباطبایی دبیر و داور بخش کاریکاتور

طیف وسیع مضامین و تکنیک‌ها

♦ رضا تقوی ♦

مسعود شجاعی طباطبایی کاریکاتوریست و گرافیست ایرانی دارای مدرک رشته نقاشی از دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران و کارشناسی ارشد گرافیک از دانشگاه تربیت مدرس است. او اواخر سال ۱۳۹۳ مدیر خانه کاریکاتور انقلاب شد و پس از چندی به درخواست ریاست سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران دعوت به همکاری شد. طباطبایی در پانزدهمین جشنواره تجسمی فجر به عنوان دبیر و داور حضور پررنگی دارد. به این بهانه با او به گفت‌وگو نشستیم...

موضوع جشنواره پانزدهم آزاد بوده است و در رشته‌های تصویرسازی، خوشنویسی، عکاسی، کارتون و کاریکاتور، طراحی گرافیک، حجم (مجسمه، سرامیک، چیدمان) نقاشی و نگارگری آثار ارزیابی شده است. در همه رشته‌ها آثار ارائه شده در جشنواره به صورت آزاد و بدون هیچ‌گونه محدودیتی در طیف وسیعی از مضامین، تکنیک‌ها و رویکردهای هنری از واقع‌گرا تا انتزاعی و مفهومی بوده و دورنمایی از گستره خلاقیت‌ها، نوآوری‌ها و تجربه‌های جدید هنرمندان را تجسم می‌بخشد. به تمام هنرمندان راه‌یافته به نمایشگاه گواهی شرکت و کتاب جشنواره اهدا خواهد شد و تمام این عزیزان، به عضویت

♦ ابتدا درباره آثاری که در پانزدهمین جشنواره تجسمی فجر داشتید بگویید؟

بنده چند کاریکاتور و کارتون با موضوع اصول آمریکا در جشنواره داشتم. بخش کاریکاتور نیز همچون سایر رشته‌ها امسال به صورت آزاد برگزار شده است و محدودیتی در طرح‌ها و موضوعات وجود ندارد. همچنین بخشی از آثار دریافت شده، مربوط به طراحی چهره هنرمندان می‌شود. این جشنواره هنری با نمایش آثار منتخب هنرمندان در بخش طوبای زرین (رقابتی)، بخش ویژه با موضوع قله‌ها (رقابتی) و بخش تجسم هنر ویژه استان‌ها (غیررقابتی) برگزار می‌شود.

مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر در خواهند آمد. امسال در بخش تجسم هنر (فجر استان‌ها) ۳۲ استان کشور با حضور ۵۵۰ هنرمند مشارکت دارند. در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، در هر رشته هنری، یک نفر به عنوان برگزیده انتخاب و از دو نفر هم تقدیر می‌شود و در رشته‌هایی همچون خوشنویسی و حجم از سه اثر تقدیر می‌شود. نفرات برگزیده هم ۳۰ میلیون تومان و تقدیری‌ها ۱۰ میلیون تومان جایزه نقدی دریافت می‌کنند.

♦ ارزیابی شما از جشنواره چیست؟

پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر در رشته‌های تصویرسازی، خوشنویسی، عکاسی، کارتون و کاریکاتور، طراحی گرافیک، حجم (مجسمه، سرامیک، چیدمان)، نقاشی و نگارگری در حال برگزاری است. امسال در مجموع ۸ هزار و ۶۲۷ اثر از ۳ هزار و ۸۰۱ هنرمند به دبیرخانه ارسال شد که از این تعداد پس از داوری، ۴۴۰ اثر از ۲۷۴ هنرمند به نمایشگاه آثار منتخب جشنواره پانزدهم در بخش‌های مختلف طوبای زرین و قله‌ها راه یافتند. همچنین هزار و ۴۳۰ اثر در بخش کیوریتوری کتاب سال کاریکاتور، ۱۲۵ اثر در بخش نمایشگاهی کتاب سال کاریکاتور و ۷۲ اثر نیز در بخش کیوریتوری نمایشگاهی پوستر ارایه شده است.

آثار منتخب پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر که از هفتم بهمن در نگارخانه‌های ممیز، خیال، خیال شرقی، آینه و نگارخانه ملی مؤسسه فرهنگی هنری صبا به نمایش گذاشته شده است مورد توجه بسیاری از مخاطبان قرار گرفته است.

♦ نظرتان درباره کیفیت آثار چیست؟

در این دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر شاهد اتفاقات خوبی خصوصاً در کارتون و کاریکاتور بودیم چون در این بخش ایده‌ای را که چند سال بود دنبال می‌کردیم، ولی به دلایلی ناتمام مانده بود یا به نتیجه نمی‌رسید، امسال به بار نشست و تبدیل به کتاب شد.

این ایده، کتاب (کارتون و کاریکاتور) سال است، که چیزی حدود ۱۴۳۰ اثر از آثار هنرمندان بزرگ دنیا در یک الی دو ماه اخیر دریافت کردیم که در قالب یک کتاب فاخر با اطلاعات به‌روز و دقیق از هنرمندان برجسته دنیا منتشر می‌شود. چهره‌های پیشکسوت که خیلی از آنها دیگر در جشنواره و مسابقات هم شرکت نمی‌کنند آنقدر مطرح و توانمند هستند که ترجیح می‌دهند جایشان را جوانان پر کنند بنابراین ما با طیفی از هنرمندان پیشکسوت از لحاظ سنی روبه‌رو هستیم که از آنها خواسته‌ایم بهترین کارهای زندگی‌شان را برای جشنواره ارسال کنند، کارهایی را که در دوران هنری خود داشتند به ما ارائه کنند تا بتوانیم در قالب یک کتاب به ثبت برسانیم. در کنار کتاب هم یک بخش نمایشگاهی داشتیم که ۱۲۵ نفر از بهترین بهترین‌ها انتخاب شدند.

این نکته را هم بگویم که با کسانی که قرار شد آثارشان در نمایشگاه ارائه شود صحبت شده یعنی به این نتیجه رسیدیم که این افراد آدم‌های فوق‌العاده‌ای هستند که هر اتفاقی می‌افتد باید از آنها هم کسب اجازه شود (به دلیل جایگاهی که دارند). بنابراین ما برای کتاب سال اجازه انتشار کتاب را قبلاً گرفته بودیم ولی برای این نمایشگاه لازم بود که اجازه مجدد گرفته شود که این اتفاق افتاد. قطعاً بحث نمایشگاهی هم بحث بسیار پرباری است و این اتفاق، اتفاقی بی‌نظیر است که می‌توان گفت در عمر جشنواره تجسمی فجر ما چنین کیفیت غنایی از لحاظ تصویری در حوزه کاریکاتور و کارتون نداشتیم.

این بهترین اتفاقی است که می‌توان در حوزه تصویری رقم زد که حوزه کارتون و کاریکاتور شامل آن می‌شود. امسال شکر خدا این تلاشمان به نتیجه رسید، کتاب هم مراحل نهایی چاپ را می‌گذراند که انشاءالله در اختتامیه از آن رونمایی می‌شود. البته این کتابی که درباره‌اش صحبت کردم ربطی به مسابقه ندارد و در واقع کاری بود که سالها ایده آن را داشتیم و بالاخره در پانزدهمین دوره از جشنواره هنرهای تجسمی انجام شد.

حتی به دوستان می‌گفتم که این جشنواره از لحاظ کیفی و آماری خیلی خوب است. این نکته‌ای است که رسانه‌های معاند به شدت دنبالش بودند و هستند و متأسفانه در آینده هم دنبالش خواهند بود. دو اصل درباره نظام جمهوری اسلامی است که دشمنان یا دنبال بزرگ‌نمایی‌اند یا کوچک‌نمایی. اینها دو موردی هستند که در کاریکاتور هم به کار برده می‌شود؛ بزرگ‌نمایی درباره اتفاقات تلخ و سیاه است که اینها کارشان است و کوچک‌نمایی هم در ارتباط با اتفاقاتی از این دست است. یعنی سعی می‌کنند تا جایی که ممکن است اتفاقات بزرگی مثل جشنواره‌های فجر از جمله هنرهای تجسمی را کوچک جلوه دهند و ماموریشان همین است. بنابراین کافی است آدم منصفی بلند شود و بیاید جشنواره را از نزدیک ببیند. هر آدمی باید کمی انصاف داشته باشد و جشنواره را ببیند و آن وقت خودش می‌تواند درباره آن قضاوت کند. کتاب‌های فاخری هم انشاءالله چاپ می‌شود که آنها هم نشان‌دهنده غنای این اتفاق است. به هر حال سه جلد کتاب کم نیست، کتاب‌های فاخر و عالی که در اختتامیه شاهد آن خواهیم بود و دشمنان هر چقدر که سعی کنند کوچک‌نمایی، تحریف و گمراه کنند کاری پیش نمی‌برند. به خاطر اینکه همه کارها خوب پیش رفته است.

آثاری از مسعود شجاعی طباطبایی

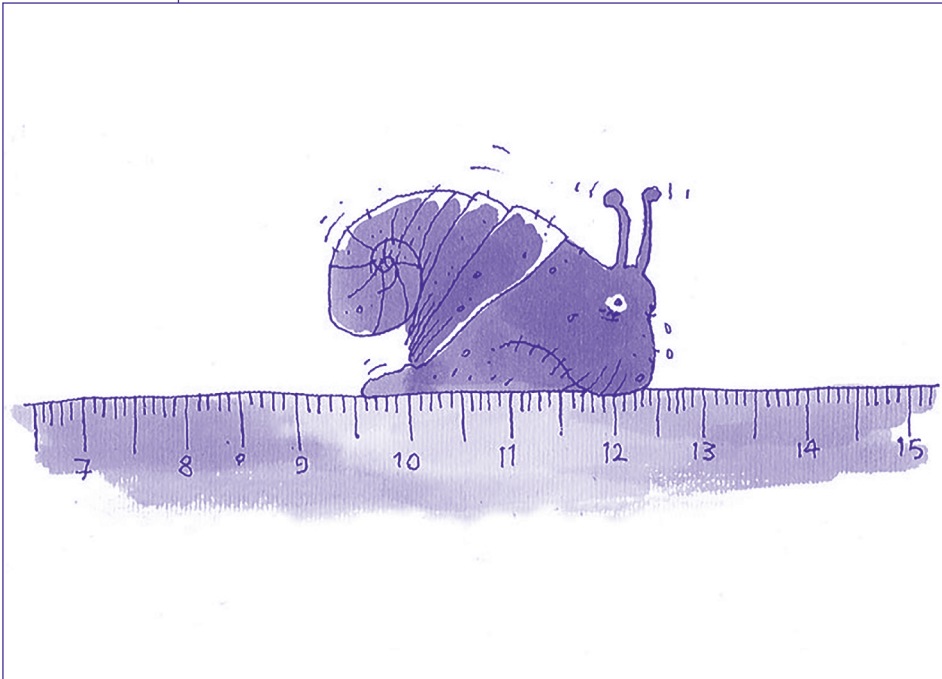
♦ در مورد حضور حرفه‌ای‌ها بگوئید چون به نظر می‌رسد جوانان بیشتر حضور داشته‌اند.

در نمایشگاه هنرهای تجسمی امسال پیشکسوتان بزرگی مثل حسین رحیم‌خانی داشتیم که فکر می‌کنم الان حدود ۸۰ سال سن داشته باشد. البته هنرمندان جوان هم بودند. به هر جهت نمی‌توان گفت که همه جوانان وارد جشنواره شدند چون پیشکسوتانی هم داشتیم که لطف کردند و اثر فرستادند. البته بیشتر شرکت‌کنندگان پانزدهمین دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر جوانان بودند.

در بخش کارتون و کاریکاتور ما امسال شاهد حضور همزمان جوانان و پیشکسوتان در این حوزه بودیم. این دوره یکی از بهترین دوره‌های جشنواره‌های تجسمی فجر بود.

♦ فکر می‌کنید جشنواره امسال با جشنواره سال گذشته چه تفاوتی داشت؟

جشنواره فجر تجسمی امسال با نکاتی که عرض کردم مثل بخش کارتون و کاریکاتور بین‌المللی کاملاً متفاوت بود چون با توجه به کارهای فاخری که در زمینه نگارگری، پوستر، خوشنویسی و حجم شاهد بودیم فکر می‌کنم این دوره یکی از بهترین دوره‌های جشنواره‌های تجسمی فجر بود و غنای کیفی و کمی کارها نسبت به دوره‌های دیگر بیشتر بود. یعنی واقعا ما شاهد اتفاق خوبی در این دوره بودیم.

♦ خیلی‌ها معتقدند که به کاریکاتور آنچنان که باید توجه نمی‌شود چون متولی ندارد. خیر، کاریکاتور متولی و حتی مرکز بین‌المللی دارد و تنها بخشی است که متولی به معنای واقعی کلمه دارد. همچنین سایت و نشریه تخصصی هم دارد و برای آن مسابقات متعدد بین‌المللی هم در طول سال برگزار می‌شود و تازه مرکز بین‌المللی هم دارد با این حساب دیگر چه چیزی می‌خواهد!

♦ ولی تعداد نمایشگاه‌های آن زیاد است.

بله، تا دلتان بخواهد برای کاریکاتور و کارتون نمایشگاه وجود دارد؛ همین نمایشگاهی که در جشنواره فجر برگزار شده بینید چه نمایشگاه بزرگی است. نصف فضای طبقه چهارم در اختیار شرکت‌کنندگان کاریکاتور و کارتون است.

♦ برخی می‌گویند بسیاری از حرفه‌ای‌ها در جشنواره حضور نداشتند.

اصلاً اینطور نیست. تعدادی آدم مریض الاحوالی هستند که فقط دنبال حاشیه‌اند که این هنرمند یا آن هنرمند شرکت نکرده‌اند. البته این حاشیه‌ها مختص همه جشنواره‌ها است. به نظرم نباید به آن توجه کرد.

♦ پیشنهادتان برای کیفی‌تر شدن

جشنواره فجر چیست؟

کیفی‌تر از آثار این جشنواره! امسال اتفاق بزرگی را با برگزاری جشنواره فجر تجسمی رقم زدیم که شاهد حضور بهترین‌ها در جشنواره بودیم. کارهای خوب ایرانی و خارجی در جشنواره دیدیم و در حقیقت با جشنواره‌ای سطح بالا مواجه شدیم. کیفیت آثار شرکت‌کننده در این دوره از جشنواره را بهتر از سال قبل ارزیابی می‌کنم چرا که آثار، درجه یک و از بهترین‌ها هستند. در این دوره، هم جوانان هم چهره‌های پیشکسوت حضور دارند و اتفاق خوبی رقم خواهد خورد.

♦ به جز کتاب چه موارد دیگری در جشنواره هست؟

به طور دائم نمایشگاه، مرکز بین‌المللی کاریکاتور و مجله داریم. اتفاق خوبی در رشته کارتون و کاریکاتور جشنواره فجر رخ داده، ما بخشی با عنوان «لبخند آفرینان جهان» را در نظر گرفته‌ایم که منتخبی از آثار بهترین هنرمندان است؛ بنابراین می‌توان گفت بخش پرجاذبه‌ای برای قسمت جنبی نمایشگاه خواهیم داشت که کیوریتوری آن نیز بر عهده خودم است. این نمایشگاه در طبقه سوم فرهنگستان هنر برگزار می‌شود.

♦ به عنوان داور، داوری آثار را چطور ارزیابی می‌کنید؟

همه چیز درجه یک و بی‌نظیر بود به طوریکه دیگر حرفی برای نقد و انتقاد باقی نمی‌ماند.

بدراس

آینده روشن حوزه خوشنویسی

♦ علی اشرف صندوق‌آبادی ♦
دبیر بخش خوشنویسی

کرده‌اند و آینده روشنی دارند، خصوصا در حوزه خوشنویسی، حمایت شوند و به آنها توجه ویژه‌ای شود. یعنی اثرشان خریدار شود. این افراد باید بدانند که داوران به وقت و انرژی آن‌ها برای خلق یک اثر خوب توجه دارند و احساس کنند که با انتخاب هیات داوران آثار خریدار می‌شود. مسئولان باید نمایشگاه یا سالنی را به عنوان موزه و جایی که آثار فاخر جوانان فاخر ایرانی در آن به نمایش درمی‌آید، در نظر بگیرند. این می‌تواند بسیار ارزشمند باشد و سبب شود که کیفیت کارها ارتقا یابد. امسال آثار متوسط، خوب و درجه یک داشتیم. از بیش از ششصد اثری که به این مرحله رسیده بودند حدود ۶۷ اثر را قابل نمایش دیدیم که مجموعاً آثار خوبی بود. امسال یک مقدار میزان نقدی جایزه را بالا برده‌اند، همچنین تعداد آثار تقدیری‌ها را، که این کار خیلی ارزشمند بود. در خصوص چیدمان آثار باید بگویم تیم اجرایی و مخصوصاً دبیر کل جشنواره اساساً کار ارزشمندی انجام دادند و امسال چیدمان کارها بسیار فاخر بود. امسال با دقت و عدالت آثار در هر مرحله چندبار دیده شد، حتی مرحله اول را چندبار بررسی کردند. در مرحله دوم هم باز دوباره آثار بررسی شد و نتیجه‌ای که حاصل شد حاصل دقت و انصاف مجموعه داوران بوده است ♦

در پانزدهمین دوره جشنواره تجسمی فجر در حوزه خوشنویسی و خط آثار بسیار ارزشمندی را در نمایشگاه شاهد بودم، خصوصا اثری که در بخش قله‌ها انتخاب شد، از یکی از چهره‌های برجسته و مفاخر کشور است که اثر فاخر و ارزشمندی به شمار می‌رود. البته امیدوارم هیات داوران این اثر و ارزش‌های آن را ببینند و قطعا این اثر را داوری خواهند کرد. جشنواره تجسمی فجر باید اصلی‌ترین جشنواره کشور باشد و بستر حضور همه جوانان و بزرگان در حوزه‌های تجسمی را مهیا کند تا انگیزه‌ای در افراد ایجاد شود و در نتیجه استقبال از آن هم بیشتر می‌شود. کارهایی که در جشنواره تجسمی فجر ارائه شد از کیفیت خوبی برخوردار بودند و معتقدم که با آرایه این آثار، افراد کیفیت جشنواره‌ها را بالا می‌برند و رقابت را شروع می‌کنند که در نهایت شایسته کسب مقام برتر باشند. البته این مهم به اعتبار جوایز هم بستگی دارد یعنی هرچه تعداد و مقدار جوایز بالاتر برود انگیزه افراد برای شرکت در رقابت هم بیشتر می‌شود. اگر این اتفاق بیفتد حضور استعدادها هم پررنگ‌تر می‌شود و آثار فاخرتر به سمت جشنواره می‌آید. در بخش قله‌ها و بخش طوبای زرین هم این موضوع وجود دارد. لازمه آن این است که این جوانان برومند که رشد

گفت‌وگو

جهانبخش سلطانی بازیگر و کارگردان:

جوان‌ها اهل توسعه و قلم هستند

♦ حسین مرادی ♦

جهانبخش سلطانی متولد ۱۳۳۰ در اصفهان است. او فعالیت هنری‌اش را از دوران دبستان و با نویسندگی و بازیگری شروع کرد و بعد در سال ۱۳۴۵ وارد عرصه تئاتر شد. در سال ۱۳۶۷ با ایفای نقش در فیلم «افق» به کارگردانی رسول ملاقلی‌پور، قدم به عرصه سینما گذاشت. سلطانی بیشتر با سریال مردان آنجلس در سال ۷۷ شناخته شد و شهرت او با بازی در این سریال به اوج رسید. او به جز بازیگری، نویسنده و کارگردان تئاتر هم هست سابقه تدریس در دانشگاه را دارد. او در افتتاحیه هنرهای تجسمی فجر حضور داشت و از نزدیک آثار هنرمندان را بررسی کرد...

♦ جشنواره تجسمی فجر و نمایشگاه را چگونه دیدید؟ آثار زیادی به پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی راه پیدا کرده بودند که معلوم بود که برای آن زحمت زیادی هم کشیده شده است. البته ذوق و سلیقه در هنر خیلی فرق می‌کند اما مشخص بود که پشت همه کارها زحمت و تلاش است اگرچه من خیلی به مضمون و محتوا و پیامی که کارها به انسان انتقال می‌دهند توجه نکردم، ولی کارها می‌توانست خیلی غنی و قوی‌تر از این باشد.

♦ چه کار باید کرد که جشنواره تجسمی فجر هم مانند جشنواره‌های تئاتر یا فیلم فجر بیشتر دیده شود؟ این موضوع که از هنرهای تجسمی هم بتوانند مانند جشنواره‌های دیگر حمایت کنند به بنیانگذاران و صاحبان این هنر برمی‌گردد که زحمت می‌کشند و آثاری را خلق می‌کنند. این افراد باید دور هم جمع شوند و اتاق فکر تشکیل دهند و اعلام موجودیت کنند

♦ کیفیت آثار چگونه بود؟ کیفیت خوب بود ولی انتظارات زیادی از آثار داشتیم چون می‌توانست تعالی بیشتری داشته باشد. البته اینطور که توضیح دادند آثار ارائه شده به صورت

بینید این سوال تخصصی است اما من یک نگاه کلی و عمومی به این موضوع دارم. منتهی با نگاه آدم‌هایی که اهل ذوق و هنر نیستند فرق می‌کند. چون ما در این بستر بزرگ شدیم و رنج کشیدیم نگاهمان باید قوی و غنی‌تر باشد.

♦ در جشنواره‌های قبل هم حضور داشتید؟
بله آمده بودم. ببینید هنر به گونه‌ای است که شاید روز به روز بیشتر به تعالی و پیشرفت برسد چون در آن تعمق و مشاوره می‌شود و تهران هم آنقدر بزرگ است که در هر قسمتی از آن سالن‌هایی هستند در انتظار همه آثار هنرهای تجسمی. این روند روز به روز در حال پیشرفت و رشد است و حرفی برای گفتن دارد.

♦ این روزها مشغول چه کاری هستید؟
کار ما بیشتر تصویر و دوربین است بنابراین همچنان مشغول هستیم. سریال سر نخ یک که بازی کردم الان هم قرار است با ساخت سریال سر نخ دو در آن حضور داشته باشم که سرمایه‌گذار و تهیه‌کننده برای این کار پیدا شده است♦

مثلا در همان افتتاحیه که معاون وزیر آمده بود باید هنرمندان این موضوع را با او در میان می‌گذاشتند.

♦ به عنوان مهمان در افتتاحیه پانزدهمین دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر حضور داشتید. آیا ایده‌های تازه‌ای هم به چشم‌تان خورد؟

بله قطعا ایده‌های تازه‌ای به چشمم آمد که بسیار قابل توجه بودند اما حرف من این است که باید به این موضوع متعالی نگاه کنیم چون می‌توانستند متعالی‌تر از این هم باشند. ولی این موضوع فرق می‌کند چون مسئله ذوق، سلیقه، زاویه دید و نگاه است که برمی‌گردد به نگاه شخصی، زیرا آن مهم است که قابل ستایش است ولی به هر جهت جای کار دارد و باید در آن خلاقیت بیشتری به کار برد که می‌توانیم این فکر را به منصفه ظهور برسانیم. همانطور که گفتم بهترین موقعیت آن در افتتاحیه بود که هنرمندان باید این موضوع را با معاون وزیر در میان می‌گذاشتند.

♦ پیشنهاد شما به عنوان یک هنرمند برای بهتر و کیفی‌شدن کارها چیست؟

به کارگیری خلاقیت و تکنیک

◆ کامال‌الدین شاهرخ
دبیر بخش عکس

مقایسه با سایر رشته‌های هنرهای تجسمی در این دوره می‌توان گفت رشته عکاسی سرآمد است. افزودن بخش قله‌ها در این جشنواره هم اتفاق خوبی بود. این بخش‌ها موجب رقابت در جشنواره می‌شود زیرا هر شرکت‌کننده برای بهتر شدن اثر و انتخاب آن با دیگر شرکت‌کنندگان رقابت می‌کند و این موجب پویا شدن جشنواره و استقبال بیشتر از آن می‌شود. البته بخش طوبای زرین را هم مدتی است در جشنواره شاهد هستیم اما بخش قله‌ها می‌تواند تاثیر بسزایی در برگزاری جشنواره داشته باشد و پویایی را در بین شرکت‌کنندگان شاهد باشیم. قطعاً شرکت‌کنندگان در این جشنواره با ایده‌ها و آثاری که دارند شرکت کرده‌اند، ولی آثار آن‌ها با نقطه مطلوبی که مد نظر داوران بود فاصله داشت. اما خوب در بین این آثار توانستیم به نقطه مشترک برای انتخاب ۱۶ اثر از ۴۲ عکاس دست پیدا کنیم که به بخش قله‌های پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر راه یابند. امیدوارم که موفقیت روزافزون عکاسانی را که در این جشنواره شرکت کردند شاهد باشیم. امیدوارم با برپایی جشنواره هنرهای تجسمی فجر که قله جشنواره‌های گوناگون است جریان روبه رشد اهداف جبهه فرهنگی، هنری انقلاب اسلامی با حضور تمام طیف‌های هنری و هنرمندان جوان و آینده ساز خاصه دانشجویان بوجود آید

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر به وسعت سرزمین پهناور ایران، زنده، پویا و با انگیزه‌های متعالی و سلاقی مختلف هنرمندان برگزار شد. تجربه دوره‌های گذشته جشنواره تجسمی فجر فرصت مناسبی برای برنامه‌ریزی و بازنگری فرا رویمان قرار داد تا بیشترین تاثیر را در جریان روبه رشد هنر به وجود آورد. سطح کیفی آثار ارایه شده در بخش عکاسی در این رخداد هنری نوید حرکت رو به جلو و رشد اندیشه‌های عکاس‌های ما را می‌دهد، گرچه انتظار حداکثری هیات داوران را تامین نکرد ولی کلیدواژه‌های مفهیم عمیق عکاسی در این دوره قابل رؤیت بود. به کارگیری خلاقیت و تکنیک در ذیل هنر متعالی نشانه‌هایی از امید را در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر به دنبال داشت. ترکیب مناسب هیات داوران در این بخش هم باعث شد تا جزییات نگاه‌های تاثیرگذار عکاسان در آثارشان مورد توجه قرار گیرد. البته در بخش مجموعه‌سازی و اجرای پروژه فاصله رسیدن به نقطه مطلوب زیاد است که امیدوارم عکاسان هنرمند با بهره‌گیری از دانش و تجربه و خلق ایده‌های جدید این فاصله را کوتاه کنند.

آثار ۴۴۰ عکاس به دبیرخانه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر راه یافت که از این تعداد، ۱۶ اثر از ۴۲ عکاس به بخش قله‌ها راه پیدا کرد که با

سطح کیفی خوب نگارگری

♦ حسین آقامیری ♦
داور بخش نگارگری

خواهیم داشت. در بخش نگارگری که یک مقدار هم سخت تر است - چون همه حاضران خلاق هستند و به طراحی درستی نیاز دارد - یک هنرمند نگارگر باید به تمام بخش ها در زمینه های طراحی اشراف کامل داشته باشد و خلاقیت را به معنای واقعی نشان دهد. او باید خلاقیت رنگ ها را خوب بشناسد. اما کار به همین جا ختم نمی شود. مثلاً تذهیب را در نظر بگیرید. هنرمند این عرصه می تواند برخی بخش ها را با کامپیوتر پیش برد یعنی می تواند طرح بزند و الگوهایی را که طراحی کرده در چند مرتبه تکرار کند و می تواند این نکته را در صفحه کامپیوترش ببیند و آخر کار را پیش بینی کند اما در نگارگری هر بخشی طراحی خودش را دارد و اینطور نیست که هر بخشی را بتوان حتی با کامپیوتر دید و به عنوان ابزار از کامپیوتر استفاده کرد، برای پیشبرد کار. پس باید ادعان کنم کار به سختی انجام می شود و سخت تر از دیگر بخش هاست به همین دلیل در بخش نگارگری معمولاً تعدد کارها کمتر است. به همین دلیل در سال های پیش در زمینه نگارگری در جشنواره ها شاهد اقلیت کمیت بودیم و تذهیب همیشه بالاتر از نگارگری بوده است. در بخش گل و مرغ هم که یک کار دکوراتیو و تزئینی است و طراحی چندانی ندارد و همانطور که از اسمش مشخص است گل و مرغ است، کارهای بیشتری دیده می شود. عموماً سطح کارها خوب است و حوزه فعالیت هنرمند در یک بخش است و خیلی گسترده و پراکنده نیست. در مجموع این نمایشگاه، نمایشگاه خوبی بود و انتظار نداشتم کارها در این سطح باشد. آثار خوبی به نمایشگاه ارسال شده بود اما در بخش نگارگری برایم چندان جذاب نبود. خیلی از هنرمندان یا شرکت نکرده بودند یا کار نداشتند یا به دلایل دیگر حضورشان کمتر بود. بخش دیگر هم سختی کار نگارگری بود. البته بنده نگاه مثبتی به این جشنواره ها دارم چون انگیزه در هنرمند ایجاد می کند و موجب رقابت و پیشرفت می شود. هرچه پرشورتر نمایشگاه ها و جشنواره ها را برگزار کنیم به پیشرفت و پیشبرد این هنر در بخش های مختلف کمک کرده ایم ♦

در پانزدهمین جشنواره تجسمی فجر داور بخش نگارگری و تذهیب بودم و در بخش قله ها یکی دو مورد کار دیدم. یکی کار آقای پروین بود که خیلی خوب از آب درآمده بود. ساخت و ساز اثرش خیلی خوب بود. از لحاظ مهارت و تکنیک، کار را بسیار پسندیدم. پروین علاوه بر این بخش در بخش نگارگری هم با اثر دیگری حضور داشت که فکر می کنم در بخش قله ها یکی از برگزیدگان باشد. اما مجموعه کارهایی که در بخش قله ها شرکت کرده بودند قابل دفاع بود. چون داور دیگر بخش ها نبودم و با بخش های دیگر آشنایی نداشتم نمی دانم چه آثاری ارسال شده است. اما در مورد بخش نگارگری کارهای بدی به دستمان نرسید و خیلی ها را که می شناختم و خیلی هم حرفه ای کار کرده بودند به نمایشگاه راه یافتند و کارشان برگزیده شد. در بخش نگارگری در سه بخش کارها ارائه می شوند: خود نگارگری، بخش تذهیب و بخش گل و مرغ. تجربه چند سال اخیر نشان داده که در بخش تذهیب رشد چشمگیری داشته ایم. این مسئله می تواند علل مختلفی داشته باشد از جمله مسابقاتی در کشورهای دیگر مثل ترکیه یا امارات برگزار می شود که این موضوع موجب این شده که انگیزه هنرمندان بالا برود و باعث شود که هنرمندان با انرژی بیشتری کار کنند. هر چقدر بیشتر کار کنند و در هر زمینه ای فعالیت بیشتری داشته باشند طبیعی است که ما در آن قسمت رشد بیشتری